

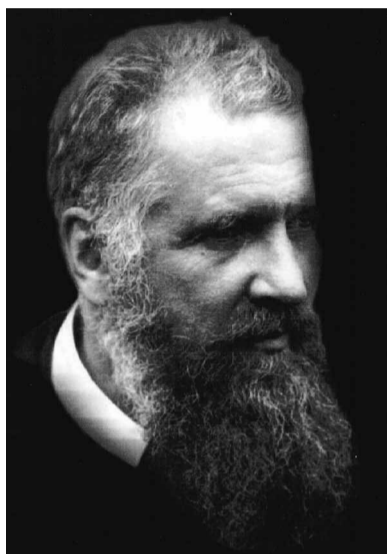
Молитви Митрополита Андрея Шептицького

Перед Великим постом

Христе, наймиліший наш Спасителю! Свята Твоя Церква, що Твоїм Іменням веде нас дорогами дочасного, не раз тяжкого і прикрого життя у вічне спасіння, каже нам у цих місяцях, що передують весні, готуватися постом до світлого святкування празника Твого славного Воскресення. У цьому часі Велико-го Посту забороняє вона радісні забави, танці, веселі музики та наказує угамовувати тілесні пристрасті через утримання від м'ясних, а навіть і молочних страв, за приписами кожного краю чи Церкви.

У наказі Церкви пізнаємо волю Твою, Спасителю наш, тому як добрі слухняні діти піддаємося і цим, і всім іншим наказам і законам найдорожчої нашої Матері — святої вселенської Церкви — й хочемо в цьому часі щиро повинуватися законів святого Великого Посту.

А Ти, наймиліший, найдорожчий наш Спасителю, Учителю,

Провіднику, що з любови для нас пролив свою кров на хресті задля нашого спасіння, дай нам у цьому святому часі зрозуміти потребу, обов'язковість оцих християнських чеснот: чесноти любови й послуху Церкві, вірного виконання накладених нею обов'язків повстримности й посту, чесноти готування своєї душі до майбутнього ясного празника.

(Закінчення на 4 сторінці)

Рік віри — літургійне благання про її дар (2)

В листі «Двері віри», документі яким проголошено Рік Віри, Бенедикт XVI написав, що хоче, щоб «цей Рік пробудив у кожному вірному прагнення сповідувати віру в її повноті і з оновленим переконанням, з довірою і надією. Це також буде добра нагода активніше звершувати віру в богослужінні, особливо в Євхаристії, яка є „вершиною, до якої спрямована діяльність Церкви... а також джерело, з якого витікає вся її сила”» (ДВ 9).

В латинському — офіційному — тексті листа вживається термін *celebratio*, від *celebrare* — „*fidei in liturgia celebrationem studiosius agendi*”, який функціонує в багатьох сучасних мовах, а українською треба його перекладати звершення, звершувати. Віддаючи грецьке *poiein*, яке в Септуагінті (грецькому перекладі Старого Завіту) стосувалося культу, *celebrare* має багато значень, які підкреслюють велику чисельність людей, що регулярно збираються, щоб спільно принести жертву, послухати проповідь. В попередньому тексті про Рік Віри («Благовіст», 11/2012) зверталось увагу на критичний підхід Рацінгера до трактування богослужіння як

місіонерського засобу. Посилаючись на легенду про «випробування вір» руськими посланцями, понтифік написав: «Візантійська Літургія, під час якої чужинці, що шукали Бога, почували себе як у небі, не мала місійних цілей. Не була інтерпретацією віру спрямованою на її проповідь назовні, але була повністю поміщена внутрі віри». Тому звершування віри в богослужінні в розумінні Бенедикта XVI має полягати насамперед у святкуванні, радісному переживанні пасхального таїнства спасіння в Христі.

Тим не менше сам Папа в листі «Двері віри» написав:

(Закінчення на 7 сторінці)

«Один Господь, одна віра, одне Хрещення» (Еф. 4, 5).

Пастирське послання Блаженнішого Святослава до духовенства, монашества і мирян з нагоди Року віри

Високопреосвященним і Преосвященним Архієпископам та Митрополитам, боголюбивим єпископам, всечесному духовенству, преподобному монашеству, возлюбленим братам і сестрам, в Україні та на поселеннях у світі суцим.

Дорогі в Христі!

Кожен рік нашого життя наближає до нас майбутнє і водночас живить пам'ять про минуле. Рік 2013-й — і новий, і водночас пам'ятний. У цьому благословенному році матір Церква запрошує своїх синів і дочок замислитися над великим даром віри як цінним скарбом християнської істини та духовно-моральної практики.

Вірою ми пізнаємо своє духовне коріння. Для нашої Української Греко-Католицької Церкви цей рік має особливе значення, бо дає нагоду згадати видатну подію далекого 988 року від Різдва Христового, коли ми прийняли Володимирове Хрещення. Усвідомлюючи кардинальне значення віри, нам слід насамперед подякувати Богові за цей Його дорогий дар, яким ми просвітилися і преобразилися 1025 років тому на березі Дніпра — українського Йордану. Це також добра нагода проаналізувати, яке місце

Блаженніший Святослав.

посідає християнська віра в нашому побуті, та краще пізнавши основні її постулати, надихнути ними своє життя і діяльність.

(Закінчення на 2 сторінці)

До резигнації Папи Бенедикта XVI зі свого уряду

«Не стало» Папи... А другий буде!

Папа Бенедикт XVI, глава Католицької Церкви, ошелешив весь світ, коли під час консисторії, тобто зібрання кардиналів, яке було скликане 11 лютого 2013 року для затвердження трьох канонізаційних процесів, він звернувся до присутніх кардиналів, між іншим, із такими словами: «Найдорожчі брати... з повною свободою заявляю про те, що зрікаюся служіння Єпископа Рима, Наступника святого Петра, дорученого мені кардиналами 19 квітня 2005 року, 20:00, Римський осідок, столиця Святого Петра, буде вакантною, і ті, на кому лежить цей обов'язок, повинні скликати конклав для обрання нового Верховного Архієрея».

Вістка насправді шокуюча, тим паче, що ніхто не сподівався такого повідомлення від Папи! Щоправда, деякі журналісти починали вже минулого року здогадуватися про таке рішення Папи

(Закінчення на 6 сторінці)

Папа Бенедикт XVI.

Пастирське послання Блаженнішого Святослава

(Продовження з 1 сторінки)

1. Прикмети християнської віри

Зазвичай, коли говоримо, що людина в щось вірить, то маємо на увазі її переконання, існування чи правдивість яких неможливо довести експериментальним способом. Коли ж ведемо мову про християнську віру, то йдеться не просто про переконання в існування якогось вічного принципу буття, чогось хоч і невидимого, але дійсного, а передусім про віру в Триєдиного Бога: Отця, і Сина, і Святого Духа, — якою людина відповідає на Його бажання пригорнути її, даруючи Життя. Ми ставимося до Бога не як до далекого і непізнаного об'єкта, а довіряємо Йому як люблячому Отцеві, який кличе нас до себе, запрошуючи стати причасниками спільноти Божої любові, обдаровуючи своєю силою з висоти — благодаттю, та посилаючи справжнє пізнання невидимих речей. Вірити — означає вповні відкритися до Божого дару любові, зверненого до Його творіння.

Запрошення до участі в Божому житті можна помітити в самій природі людини, яка створена на образ і подобу Божу. Навіть коли, понівечена гріхом, людина втрачає цю Божу подобу, вона все ж таки не може втратити прагнення до високих речей, до надприродного буття. Історія людства перед воплощенням Ісуса Христа є образом пошуку Бога людиною, яка не хоче задовольнитися своїм нужденним існуванням, а стремить знайти порятунк і сенс поза межами цього світу. Відповідаючи на це прагнення людини, «багато разів і багатьма способами Бог говорив колись до батьків наших» (Євр. 1, 1); Він не покидає її, а сам поспішає на допомогу і, як пише християнський апологет Климент Олександрійський, зокрема дарує їй прагнення Істини як інструмент богопізнання. Тому й тепер людський розум, сягаючи країв Усесвіту, одночасно усвідомлює свою обмеженість та відкриває для себе Того, хто «раніш усього, і все існує в Ньому» (Кол. 1, 17) і хто «тримає все рукою своєю» (пор. Акафіст до Пресвятої Богородиці, Ікос 12). Господь чіткіше об'являє себе в людській історії, даючи вибраному ізраїльському народові Мойсеїв Закон і посилаючи йому пророків. А вкінці «Бог бо так полюбив світ, що Сина свого єдинородного дав, щоб кожний, хто вірує в Нього, не загинув, а життям вічним» (Ів. 3, 16).

Воскреслий Господь наш Ісус Христос — засновник і підстава нашої віри, бо, як зауважує святий апостол Павло, «коли Христос не воскрес, то марна проповідь наша, то марна й віра ваша» (1 Кор. 15, 14). Він «учора і сьогодні — той самий навіки» (пор. Євр. 13, 8), тому вже дві тисячі років християнська віра дозволяє віруючим жити з відчуттям безнастанної присутності нашого Господа. З цієї

віри християнин черпає відвагу укладати своє земне життя за Божими законами — «життя будучого віку», а тому з надією дивитися в завтрашній день і водночас входити в нього. Така віра проростає в надії, щоб плодоносити любов'ю.

І саме тому, що віра є Божим даром та натхненною Святим Духом відповіддю на Божий поклик, кожен із нас повинен ставитися до неї з великою відповідальністю: її треба плекати і розвивати, живлячи спочатку «молоком» початкової катехизи, а відтак «твердою стравою» (пор. 1 Кор. 3, 2) участі в таїнственому житті Церкви. Іншими словами, кожному з нас треба щодня зростати та утверджуватися у своїй вірі: читати Святе Письмо — Боже Слово до людини — і пильно вивчати християнські правди віри, перебувати в особистій та спільнотній молитві...

«Праведник з віри своєї буде жити», — сказав ще пророк Авакум (2, 4) і часто підкреслював святий апостол Павло (пор. Рим. 1, 17; Гал. 3, 11; Фил. 3, 9). Тому наша віра має стати для нас джерелом любові до ближнього та основою праведного християнського життя. Крім пізнання віри, маємо жити і ділитися нею поза храмом чи рідною домівкою, вносити її в культурне, суспільно-політичне й економічне життя. Сам Господь заохочує нас до цього: «Так нехай світить перед людьми ваше світло, щоб вони, бачивши ваші добрі вчинки, прославляли вашого Отця, що на небі» (Мт. 5, 16).

2. Віра вчора, сьогодні і завтра

Христос, котрий є Господом історії, об'єднує у часі всіх вірних нашої Церкви — від апостола Андрея і Папи Климента, через святих Кирила і Методія, святого рівноапостольного князя Володимира, святих страстотерпців, преподобних, мучеників та ісповідників, аж до сьогодні — в єдиний Божий народ у всьому світі з центром на київських горах. Проповідь християнської віри не повторно лунала в Київській Церкві через византійсько-слов'янське богослужіння, духовність і богослов'я та через народні звичаї і обряди. Завдяки цьому вона міцно вкоренилася та принесла свої численні плоди в Україні й на поселеннях. Тому будьмо ревні у сповіданні своєї християнської віри через наші древні церковні та народні традиції, щоб спадок віри був завжди живим і новим, а водночас «той самий навіки»!

Таїнство Володимирового Хрещення триває в історії і ми особисто сходимо в глибину хрещальної благодаті через Просвічення, Миропомазання і Євхаристію — три «кроки» християнського втаємничення. Як наші предки, просвітившись вірою, відкинули поганських ідолів, так і ми покликані з вірою в серці відкидати гріхи та всі підступи лукавого, що їх посилає нам сьогодні секуляризований світ. Як наші предки, помазані Святим Духом, збудували на вірі сімейне, суспільне й державне життя, так і ми покликані до нової евангелізації: переображення силою Христового Євангелія цих же ділянок нашого життя, а також до евангелізації народів — привести до пізнання Істинного Бога та до світла християнської віри кожного, хто є поруч, і на рідній землі, і на землях поселень. Як наші предки в Євхаристії стали одним Тілом Христа, тобто Церквою, так і ми покликані усвідомити нашу сопричасну єдність із Богом і між собою. Ми — одне Тіло Христове — в Україні й на поселеннях.

Ще недавно Тіло Христової Церкви в Україні було «прибитим до хреста» переслідувань і репресій, було покладеним до гробу історії. Але нині наша Церква воскресає на радість усім її дітям. Ще остаточно невідомо, перед якими новими викликами доведеться стати в майбутньому, але ми знаємо, що, незважаючи на будь-що, маємо поступати згідно з закликом апостола: «Як, отже, ви прийняли Господа Ісуса Христа, так у Ньому перебувайте; вкорінені в Ньому, збудовані на Ньому і зміцнені в тій вірі, якої ви навчилися, поступаючи в ній наперед з подякою (Кол. 2, 6–7)».

Храм Воскресіння Христового у Києві.

3. Наша відповідальність за віру

Тепер вже не наші батьки, діди і прадіди, а ми, діти ХХІ століття, переймаємо відповідальність за зростання у вірі, яку потрібно глибоко пізнавати, нею жити і нею ділитися з іншими. Так ми продовжимо й поглибимо віру предків, збагатимо вірою тих, що її шукають, а самі спасемо душі наші. Ці завдання є обов'язком усієї церковної спільноти.

Для кожної єпархії учителем віри є єпископ. Будучи наступником апостолів, він несе перед Богом найбільшу відповідальність за поширення Христової Благовісті там, де Церква його настановила. Він відповідає за передавання спадку віри в цілості, непорушності та чистоті. Допмагає єпископу священик. Він літургійно празнує віру Церкви, народжує у Святих Таїнствах нових дітей Божих, членів Церкви, відповідає за навчання віри у своїй церковній спільноті, дбає про служіння ближньому з душпастирською увагою до особи та відкритістю до кожного. Добрий священик старається, щоб парафіяльна громада була живою, тобто «місцем зустрічі з живим Христом».

У нинішньому секуляризованому та матеріалістичному світі особливе свідчення віри дає монашество. Живучи за євангельськими радами убозтва, чистоти і послуху, богопосвячені особи власним прикладом проповідують про покликання кожного християнина до майбутніх благ Царства Божого. Їхнє найцінніше свідчення віри полягає в тому, що Богові варто цілковито довірити своє життя.

Християнська родина, як домашня Церква, перша школа молитви та християнської науки, є чи не найважливішим середовищем для передання віри та виховання в християнському житті. Батьки — це основні евангелізатори та апостоли віри для своїх дітей і перший приклад християнських чеснот. Тому вони мають пильно дбати про свій обов'язок виховувати дітей у християнському дусі, щоб обіцянка, висловлена під час святого Хрещення («Вірую Йому як Цареві і Богу!») принесла свій плід.

Гріх розділення християн суттєво послаблює автентичність християнського свідчення і є великою перешкодою на шляху поширення

віри. Тому ми сумуємо з приводу втрати євхаристійного спілкування зі своїми братами у християнській вірі та прагнемо втілювати в життя Христову Заповідь: «Щоб усі були одно» (Ів. 17, 11), передусім у відносинах із синами та дочками колись єдиної Київської Церкви, яка була в сопричасті і з Римом, і з Константинополем та рештою християнського Сходу.

Крім наших хрещених братів і сестер, є ще багато людей, брак віри яких є місійним викликом для нас, християн. Тому всі ми маємо розвивати у собі місійне покликання, аби вогнем Святого Духа, який сьогодні єднає і скріплює нашу Церкву, поширювати світло Христового Євангелія до кожного, хто ще не прийняв Христа як свого Спасителя і Господа.

Наша віра повинна бути чинною в ділах любові й милосердя, як це нам нагадує апостол Яків: «Як тіло без душі мертво, так само й віра без діл мертва» (Як. 2, 26). Маємо нагоду практично виявити свою християнську віру через соціальне служіння. Ставлення до потребуючих є найкращим дзеркалом нашої духовної зрілості, тому плекаймо в собі чесноту християнського милосердя, щоб очима віри вміти розпізнати у нашому ближньому лик Христа.

Дорогі в Христі!

Цим пастирським листом я прагнув скріпити всіх у переконанні про цінність дару віри, яку з роду в рід передавали нам наші предки і яку ми прийняли в таїнстві Хрещення. З нагоди цього ювілейного року, Року віри, заохочую взяти участь у різних заходах — конференціях, прощах, урочистостях та інших ініціативах, які ми разом звершуватимемо на парафіяльному, єпархіальному, митрополичому та загальноцерковному рівнях. Пізнаваймо нашу християнську віру, зростаємо в ній, ділимося нею, робімо все, щоб, освячені та оживлені нею, ми змогли передати цей дорогоцінний спадок живим і цілісним для майбутніх поколінь!

Благословення Господнє на вас!

† СВЯТОСЛАВ

Дано в Києві, при Патріяршому соборі Воскресіння Христового, 26 грудня/8 січня, на свято Собору Пресвятої Богородиці

Між греко-католиків вбивають клин!

Майже шість мільйонів українських греко-католиків, які сподівалися, що найгірші часи в історії їхньої церкви позаду, підстерігає несподівана небезпека — розкол. Його наполегливо пробують привнести ззовні, в тому числі з допомогою державних органів. Пережили радянські репресії, а виявилось, що загроза чатує вже у незалежній Україні. Клин у згуртовану спільноту УГКЦ, яка, на відміну від інших конфесій, завжди відзначалася єдністю своїх рядів, хоче вбити її двійник, чи то пак — клон. Йдеться про самопроголошену альтернативну громаду, яка іменує себе Українською православною греко-католицькою церквою (УПГКЦ). Схожа аббревіатура, але, як і у сфальшованих брендах — інша якість, інша сутність, інша мета. У середовищі канонічних греко-католиків цих «правовірних» називають сектантами. Декретом Папи Римського їх відлучено від Церкви. Поза тим УПГКЦ наполегливо вимагає від перших осіб України офіційного визнання, тобто державної реєстрації. За інформацією газети «Високий Замок», таке свідоцтво у Міністерстві культури владика Маркіян (Гітюк) із групою його священників могли отримати вже у середу, 6 лютого...

Про появу так званої Української православної греко-католицької церкви стало відомо у серпні 2009 року. Тоді «правовірний Синод єпископів УГКЦ» повідомив президента Віктора Ющенка про «радісну подію»: засну-

вання нової Церкви — УПГКЦ. Причиною появи такої альтернативної структури автори листа назвали... «ересі», які нібито проповідував кардинал Любомир Гузар. «Правовірні» звернулися до глави держави з проханням про реєстрацію. Відмову від неї розцінювали як релігійну дискримінацію...

Через півтора року «синад єпископів УПГКЦ» оголосив про заснування «Візантійського Католицького Патріархату», патріархом обрали Іллю (Антоніна Догнала). Цього чоловіка у релігійних і світських колах називають особою неоднозначною, більше того — одіозною. Народився він у 1946 році у чеській Моравії. Був римо-католицьким священником. Але через викличну поведінку (зокрема забороняв важко хворим людям вживати ліки) авторитету собі не заслужив. Внаслідок неблаговидних діянь моравський єпископ вигнав Догнала з парафії...

Була інформація, що Догнал активно співпрацював зі спецслужбами Чехословаччини. Коли демократична громадськість Чехії готувалася обрати своїм президентом Вацлава Гавела, Догнал організував кампанію дискредитації цього народного політика-драматурга...

Випадково чи ні, у буремний для України 2004 рік Антонін Догнал з'являється в Україні. І тут його священницька діяльність далека від канонів. Безпідставно оголосив себе «таємно висвяченим». Через «незаконне присвоєння уряду та незаконне виконання

служіння», «розпалювання бунту та ненависті проти Владика Михайла (Колтуна) і Верховного Архієпископа Києво-Галицького Любомира (Гузара), підбурювання підлеглих до непослуху щодо них» був покараний карою великої екскомуніки — відлученням від Церкви...

У відповідь Догнал оголосив про посмертне відлучення від Церкви... Папи Римського Івана Павла II, теперішнього глави Ватикану Папи Бенедикта XVI, заборонив згадувати його ім'я під час літургій. Погрожував, що всі його опоненти мучитимуться у пеклі. Наклав анафему на багатьох церковних і світських осіб, державних діячів світу, включаючи Барака Обаму, Ангелу Меркель (російського президента Володимира Путіна у цьому списку немає).

У 2011 році громадянин Чехії Антонін Догнал став головним фігурантом скандалу з побиттям жінки у Львові (інцидент стався біля колишньої каплиці отців редemptористів на вул. Плутовій, 6). Суд (в УПГКЦ його називають «монстрпроцесом») визнав Догнала винним у рукоприкладстві. Самопроголошеному патріарху на п'ять років заборонили в'їзд в Україну.

Поза тим, Антонін Догнал та його соратники й надалі вимагають реєстрації своєї церкви, ллють бруд на УГКЦ. Заявляють, що вона «політично маніпулює громадськістю», підтримує опонентів нинішньої влади, зокрема Юлію Тимошенко. У листі до прем'єр-міністра Украї-

ни Миколи Азарова «представники громадських організацій» (адреса їхнього офісу та сама, що і у «синаду єпископів УПГКЦ» — І. Ф.) просять главу уряду про «авторитетний контроль над Апеляційним судом у справі Догнала» (його засідання відбудеться 21 лютого 2013 р.). Більше того, попереджають: якщо не буде такого «контролю», то «на Львівщині дійде до антиурядового політичного путчу». А далі у листі до пана Азарова сказано: (УВАГА!!!) — «Якщо підтримає законну реєстрацію УПГКЦ, то монополія антиурядових сил УГКЦ на Західній Україні буде зламана».

За «височайшим захистом» у справі їх реєстрації «синад єпископів УПГКЦ» звернувся і до народного депутата від Партії регіонів, одного з авторів антиукраїнського мовного закону — скандально відомого Вадима Колесніченка. У цьому листі УПГКЦ знову заявляє про монополію УГКЦ, мета якої, мовляв, «політично маніпулювати громадськістю». «Капають» провладному депутату і на колишнього главу УГКЦ Любомира Гузара, на ініційовану ним глибоко патріотичну громадську ініціативу «Перше грудня», яка, мовляв, має на меті «змінити правила гри у державі» (політичний путч).

Невже і справді для того, щоб зламати «інакомислячих» у Галичині, уряд Азарова-Януковича піде на узаконення «правовірних греко-католиків»?

Іван Фаріон (Львів)

«Ще раз згадати сонячну Італію...»

Супровідні події прощі до Риму

Паломництво греко-католиків з Польщі 13-15 жовтня 2012 на торжества зв'язані з благословенням відновленого храму св. Софії у Римі товаришували також події децю туристичного спрямування. Крім знайомства з античними місцями Вічного Міста — Риму, здійснили ми поїздку у Помпеї, увійшли на вулкан Везувій та переправились кораблем на острів Капрі.

Ще перед тим група прочан відвідала базиліку св. Івана на Латерані. Від 313 р., аж до початку XIV ст. тут знаходилася Кафедра Єпископа Риму — папська резиденція, яка внаслідок значних пошкоджень (пожежа 1308 р. і 1360 р.) була перенесена Папою Климентом V до Авініону, а опісля Папою Григорієм XI на ватиканські пагорби.

Латеранська базиліка характерна кількома особливостями, як напр., головним фасадом з 15 фігурами докторів Церкви (серед яких чільне місце займає різьба Ісуса Христа) розміщеним понад входом з написом: *Omnia Ecclesiarum Urbis et Orbis Mater et Caput* (Матір і Глава усіх церков міста і світу). Базиліка — шедевр мистецтва: стеля з папськими гербами, стіни з історією святині та її володарів, підлога виконана на взір школи Косматіх. Бічні каплиці та нави — місце спочинку Папів і кардиналів. В середині знаходяться статуї апостолів, різьби, а також прикрашені мозаїкою золоті колонки.

Серед розташованих на майдані San Giovanni in Laterano будинків велику релігійну цінність має каплиця San Lorenzo, в якій знаходяться Святі Сходи. Згідно з легендою це сходи з палати Понтія Пилата, що були привезені до Риму з Єрусалиму у 326 р., ті самі, якими йшов Ісус Христос. Наш підйом на колінах і подолання 28-ми сходів був

сильним пережиттям та досвідом того, чим справді повинна бути покута.

Того ж дня у вечірній час переїхали ми ще на окраїну міста, щоб зійти у римські катакомби — підземні цвинтарі, у яких хоронено колишніх мешканців. Від V століття це також таємне місце молитовних зустрічей перших християн і їх вічного спочинку. Серед мучеників за віру, яких останки спочивають у катакомбах св. Калікста є св. Цецилія, св. Гаюш, Мельхіадес та ін. Крім згаданих, до найстаріших в античному місті зраховуються ще катакомби св. Севастіяна (трьохповерхові з довжиною 12-ти км) та св. Доміцілії (з частинно збереженою базилікою святих Неруса і Ахіллеуса). Похорони у катакомбах та їхнє прикрашення християнською символікою — вияв віри і мученицької смерті перших сповідників Христа.

*Помпеї, Везувій та Капрі
— інші місця Італії*

Однією із супровідних подій прощі до Риму була туристична поїздка у історичне місто — Помпеї, що знаходиться у підніжжя вулкану Везувій. Це грецьке, потім римське місто, а також розташовані поруч міста Геркуланум і Стабії, загинули внаслідок виверження вулкана у 79 р. н.е. Розкопки, які почалися щойно у II пол. XVIII ст., виявили, що під тоннами пилу і багатометровим

Собор святої Софії у Римі.

Базиліка св. Івана на Латерані.

шаром лави в досконалому стані збереглися будинки з повним облаштуванням, застигли людські поstatti та тварини, які не встигли врятуватися від несподіваної загибелі. Після масштабних археологіч-

них праць перед очима сучасників з'явилося стародавнє місто з величними поганськими храмами (Юпітера, Веспасіана, Ізиди), амфітеатри

(Закінчення на 8 сторінці)

Христос охрестився, мир світу дарує

У надрукованій у 1958 р. книжці «Звичай нашого народу» український еміграційний етнограф, письменник і фольклорист Олекса Воропай пише і про празник Богоявлення Господнього, величне свято, частина Богослужіння якого відбувалася давніше й відбувається сьогодні над замерзнутими озерами, ставами і річками.

«Ранком у церкві відбувається Богослуження. По Богослуженні весь народ іде процесією на річку до хреста. Попереду несуть дерев'яний церковний хрест і хоругви, хор співає «Голос Господній...», за хором іде священник, приклавши золотий хрест до чола, а за священником — народ. До річки на Водохрища йдуть усі: старі, молоді і діти. Кожен несе з собою пляшку або глечик на воду. Хлопці ще несуть з собою голубів, а мисливці — рушниці, заладовані клейтухом. На колишній Гетьманщині, де ще козацька традиція не згасла зовсім, парубки та молоді чоловіки їхали до річки на конях, заломивши по-козацькому сиві шапки.

На річці, біля хреста весь похід зупиняється і стає на льоду великим барвистим колом, що здалека яскраво вимальовується на тлі білого снігового покривала.

Після недовгої відправи священник занурює в ополонку хрест, а в цей час хор голосно співає: «Во Йордані крещався Тобі, Гос-

поди...» У свою чергу мисливці стріляють із рушниць, а хлопці випускають з рук голубів, які хмарою літають над «Йорданню». Коли вже воду освячено, люди підходять до ополонки і набирають у свій посуд води. Всі, хто приїхав на «Йордань» кінями — чи то верхи, чи то саньми — набирають відрами з ополонки воду і напувають своїх коней — «щоб хвороби не боялися та міцніші були».

Після водосвяття всі люди повертаються до своїх хат...»

Сьогодні, з огляду на складні умови, не кожна з наших громад може процесійно піти «на воду», проте у цих селах і містах, де маємо такі можливості перехід від церкви над річку й відправа просто неба, часто при таки сильному морозі, це велике пережиття, яке надовго запам'ятовується. А пляшечка йорданської води переховувана на полиці нагадує, що через рік знову будемо переживати це свято.

(ред)

Водосвяття у Перемишлі. Фото о. Б. Степан. 1

Водосвяття у Перемишлі. 2

Водосвяття у Венгожеві. 1

Водосвяття у Венгожеві. 2

Водосвяття у Гурові Ілавецькому. 1

Молитви Митрополита Андрея Шептицького

(Закінчення з 1 сторінки)

Дай нам зрозуміти потребу цих чеснот і дай нам бодай початок цих чеснот, дай нам бути правдивими, мужніми, великими християнами, дай нам легковажити приємності тіла, легковажити ласість, бридися всякою нечистотою, зберігати своє тіло і свою душу від усякої вади, від усякого блуду, від усякої неповстримності, що чоловіка, майже рівного душею небесним ангелам, рівняє зо звірятами.

Нехай в часі цього святого Посту пристрасті тіла, угамовані цією святою й такою цінною настановою, звільнять пута й кайдани, що стримують душу від підйому, який її повертає до неба й учить бажати небесних дарів.

Благодать Твоя, Христе Спасителю, — це дар над усіма дарами. Дай нам її бажати, дай нам нею годуватися так, як в пасхальному часі з безконечного Твого милосердя випаде нам годуватися Пресвятою Євхаристією, Таїнством Твого Тіла і Твоєї Крови. Нехай же це Таїнство буде спасінням для наших душ. Амінь.

Приготування до Великого Посту

Наближаємося до святого часу Великого Посту. Як Ти, Господи наш Ісусе Христе, перед чинною працею проповідання людям Святого Євангелія сховався в пустині, де Ти постив сорок днів і сорок ночей, так і нас усіх закликаєш до життя більш усамітненого, до молитви, до посту, щоб ми ними приготувалися до праці християнського життя. Великдень — Воскресення — це символ підняття чоловіка з гріха, тому й символ початку нового життя. До того початку нового життя, Христе Спасителю, хочемо за Твоїм прикладом приготуватися.

У Великий піст маємо висповідатися й прийняти святе Пасхальне Причастя. Дай

же нам це зробити якнайкраще, вповні. Дай нам очиститися з усіх наших гріхів, дай нам виправитися, змінити своє життя в усьому тому, чим воно грішне і хибне. Дай нам у святому Причасті набути Твоєї святої благодати, з'єднатися з Тобою, просвітитися Твоїм небесним світлом, зміцнити християнську віру, любов і надію.

А до цієї Сповіді й Причастя дай нам успішно приготуватися боротьбою посту. Себто добровільним прийманням на себе тих угамувань і тих прикроців, що є поєднані з постом. Коли Ти, Христе Спасителю, хотів для нас постити, коли хотів Ти пізніше піднятися з лютої муки й страшною хресною смертю для нашого спасіння, то правильно й справедливо треба й нам щось перетерпіти для Тебе.

Ці терпіння задля Тебе передовсім нам принесуть хосен, принесуть добро нашим душам, бо немає більшого добра, як поправа з гріхів. Тому бажаємо ці терпіння, цю боротьбу святого Посту Тобі жертвувати. Хочемо постити з любов'ю до Тебе, хочемо цим постом випросити собі та всім нашим братам Твою святу благодать. Цим постом хочемо йти за Тобою, неначе на гору Голготу, хочемо ставати бодай у дрібнесенькій частині учасниками Твоєї святої Муки, щоб ми відтак стали учасниками Твого Воскресення.

Благослови, Христе Спасителю, цей Великий піст, нашу Сповідь, наше Причастя, всі наші молитви й усю нашу працю та дай, щоб ми ними до Тебе, Христе, наш Спасителю, наближались. Амінь.

Про життя та смерть в любові до народу (у Великий піст)

Дякую Тобі, Всевишній Боже, що Ти дав нам діждатися того Великого Посту з пас-

(Закінчення на 7 сторінці)

Водосвяття у Вроцлаві. 1

Водосвяття у Вроцлаві. 2

Водосвяття у Вроцлаві. 3

Водосвяття у Гурові Ілавецькому. 2

Водосвяття у Гурові Ілавецькому. 3

До 50-ліття початку II Ватиканського Собору та 120-річчя народження Патріярха Йосифа Сліпого

Народження епохи діалогу

У 2012 р. наша Церква в різний спосіб відзначала згадані у підзаголовку події, які поєднуються в особливий та символічний спосіб.

Помиляються ті, які вважають, що позитивні наслідки Ватиканського Собору II (1962-1965) народилися тільки й виключно під час чотирьох його сесій. Важливими подіями, які попередили Собор і стали проміжним етапом у нав'язуванні діалогу поміж поділеними Церквами були Унійні конгреси, що відбувалися в 1907-1936 рр. у Велеграді. Саме тоді богослови Сходу та Заходу зрозуміли, що їх об'єднує духове багатство переказане християнам святим Кирилом та святим Мефодієм. Активними учасниками цих зустрічей були представники Української Греко-Католицької Церкви — Слуга Божий Андрей Шептицький (1865-1944) і о. Йосиф Сліпий (1892-1984), пізніше львівський архієпископ і в'язень радянських лагрів. Апостольська столиця підтримувала ідею конгресів. Зокрема позитивно висловлювався про них архієпископ Angelo Giuseppe Roncalli, пізніше Папа Іван XXIII. Будучи делегатом Єпископа Риму на V конгрес у 1927 р. написав до його учасників листа, в якому заохочував до витривання у мирі, любові і порозумінні.

Наслідком контактів Івана XXIII з поєднуючою слов'ян кирило-мефодіївською традицією був його апостольський лист *Magnifici eventus* (1963 р.) написаний з нагоди 1100 річниці прибуття на Морави святих Кирила і Мефодія. Папа звернув у ньому увагу на провіденціальне значення цієї дати з подією щойно розпочатого Ватиканського Собору II. Відкриття на діалог з боку Єпископа Риму дало такі наслідки, що на Собор, як спостерігачі, прибули представники Православної Церкви, які в основному позитивно віднесли до соборових рішень. Найбільше зауважень мали щодо змісту Декрету про Східні Католицькі Церкви *Orientalium Ecclesiarum*. Всій Церкві отці Собору пригадали в цьому документі про велике значення й гідність Східних Католицьких Церков «адже в них, славних чесною давністю, променіє традиція, що походить від Апостолів почерез Отців, яка явиться частково Богом об'явленою й неподільною спадщиною Вселенської Церкви» (DKW 1). Пригадали також, що Католицька Церква, це спільнота різноманітних партикулярних Церков, отже не можна утотожнювати її тільки з Римо-Католицькою Церквою (сьогодні Католицька Церква, це 22 Церкви свого права, з яких 21 це Східні Католицькі Церкви): «Свята й Католицька Церква, яка є Містичним Тілом Христа, складається з вірних, природньо з'єднаних у Святому Дусі тією самою вірою, цими самими таїнствами й цією самою зверхністю. Саме вони, єднаючися у різні об'єднання, пов'язані єрархією, утворюють партикулярні Церкви або обряди. А поміж ними існує предивна спільнота, так що ця різноманітність у Церкві не тільки що не приносить збитків, а скоріше виділяє її. Адже, у задумах Католицької Церкви маємо щоби незмінними залишилися традиції кожної партикулярної Церкви чи обряду» (DKW 2).

Отці Собору виразно відзначили, що багатство Церкви вимагає пошани для різноманітності інших католиків, або точніше — для інших християн: «оті партикулярні Церкви, так Сходу, як і Заходу, поміж того, що частково різняться поміж собою так званими обрядами, тобто літургією, послухом церковним і духовою спадщиною, все ж одно підпорядковані пастирській владі Єпископа Риму. (...) Церкви ці мають однакову гід-

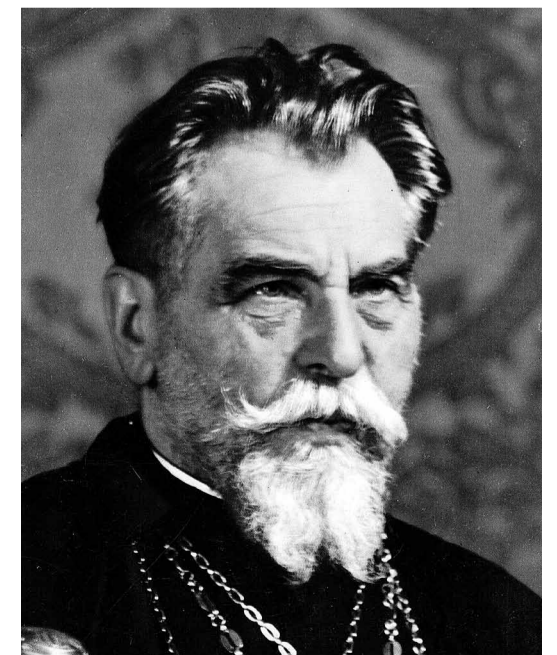
ність і жодна з них не стоїть вище над іншими з огляду на обряд. Мають вони ті самі права й ті ж самі обов'язки, також і тоді, коли йдеться про проповідання Євангелія на цілому світі (пор. Мк 16, 15) під головуванням Єпископа Риму» (DKW 3).

Важливою подією зараз на початку Ватиканського Собору II стала доповідь греко-католицького єпископа Максима Германюка з Канади, який звернувся до учасників з заявою про відважний голос і захист «Мовчазної Церкви», тобто переслідуваної й існуючої в підпіллі Церкви в країнах комуністичного табору. Цей же самий єрарх разом з іншими греко-католицькими єпископами з вільного світу протестували проти розриву, що його можна було зауважити на Соборі, тобто присутності представників Російської Православної Церкви, а одночасно неприсутності на ньому голови п'ятимільйонної УГКЦ Митрополита Йосифа Сліпого, якого після ганебного львівського псевдо-собору (1946 р. — тобто 16 літ перед *Vaticanum II*) радянська влада зіслала в сибірський лагрі. Протест був якнайбільш оправданий, тому що псевдо-собор, на основі якого ліквідували Українську Греко-Католицьку Церкву і включили її до Православної Церкви, організований був з ініціативи НКВД і при активній участі Російської Православної Церкви.

У справу увільнення Митрополита Йосифа Сліпого заангажувалася ціла українська діаспора вільного світу. Скоро виявилось, що це, що здавалося неможливим, стало реальним. Завдяки ватиканській дипломатії, заангажуванні Нормана Кезинса (медіатора у Москві під час «кубинської кризи»), Радянський Союз погодився звільнити львівського архієпископа Йосифа Сліпого, який після 18-літньої каторги мав вже назавжди покинути територію Союзу й припинити будь-яку офіційну діяльність.

У наслідок позитивного розвитку подій в лютому 1963 р. Митрополит Сліпий з ГУЛ-агу потрапив до Риму. 10 лютого зустрівся з Іваном XXIII, а в листопаді 1963 р. перший раз взяв голос у *Vaticanum II*. Під час чергових засідань у 1964 р., з огляду на працю над Декретом про Східні Церкви *Orientalium ecclesiarum*, Митрополит Йосиф Сліпий відзначив, що тепер і на майбутнє треба для розвитку віри на Сході утворити відповідні умови. У цьому контексті згадав

(Закінчення на 7 сторінці)

Патріярх Йосиф Сліпий.

«Не стало» Папи... А другий буде!

(Продовження з 1 сторінки)

в майбутньому: не заплановані ним будь-які пасторальні візити поза межі Італії упродовж 2013 року, його непередбачена участь в «Дні Молоді» в Ріо-де Жанейрі, слабкий та ледьчутний у нього голос, використання палиці для ходьби... але навряд чи сподівалися папської резигнації вже цього року!

І тут багато людей одразу зададуть собі такі запитання: чи можна Папі абдикувати і чи в минулому були такі Папи, які зрелися Римського Престолу. Відповідь на одне й друге запитання наступні: Папа має право зректися свого уряду і в історії Церкви були Папи, які пішли, скажімо, «у відставку»!

Першим Папою, хто зрікся свого уряду був Понтіан (230-235). За переслідування християн в Римі, його було заслано на острів Сардинію працювати в копальнях солі, звідки ніхто, звичайно, не вертався живим. Тому він, побоюючись за своє життя: от помре на заслани і залишить вакантним папський осідок в Римі, а тоді що станеться з Церквою? Взв'язав до уваги всі ті обставини, він добровільно зрікся свого уряду. Сільверій (536-537) став перед судом в Константинополі і був засуджений на вигнання. Тому він абдикував на користь свого наступника Папи Віглія. Целестин V (1294) не хотів підкоритися Карлові II з Сицилії, який домагався від нього лише формально бути Папою на службу його владі. Після 5-ох місяців Целестин зрікся свого уряду, встановивши перед тим церковний закон, який дозволяв Папам добровільно зректися свого уряду. Григорій XII (1406-1417) зрікся Римського Престолу заради добра Церкви: під час схизми, яка виникла за час його урядування, появилися ще інші два Папи, які мали сильну підтримку вірян. Целестин абдикував на Соборі в Костанції, на якому обраним був Папа Мартин V.

Отже, Папа Бенедикт XVI не створив жоден прецедент, коли зрікся Римського Престолу, лише слідував закону, що йому дозволяв на такий крок.

Після відповіді на перші запитання, напрошується ще інше; що спонукало Папу Бенедикта XVI піти у добровільну «відставку»? Тут відповідь не така проста, як попередня, бо спекуляції навколо шокуючого рішення Папи Бенедикта XVI абдикувати — насправді багато. Найперше, мабуть, потрібно взяти до

уваги слова самого Папи, які вияснюють, що спонукало його невимушено здати Римський Престол. Він, завше у зверненні до кардиналів на консисторії 11-ого лютого, вказав на причини, які, на його думку, вчинили слухними його рішенням резигнувати зі свого уряду: «... Я впевнився у тому, що через похилий вік уже не маю достатньо сили для належного здійснення Петрового служіння». Папа ставить чіткий наголос на тім, що він задля «похилого віку» здає свій уряд. Ще в іншому місці його звернення до кардиналів в консисторії він говорить, що це робить також через брак «достатньої сили тіла й духу, що останніми місяцями... поменшало», в наслідок чого він вже «нездатний добре звершувати доручене йому служіння». Причину поменшення «сили тіла й духу» в Папі треба шукати у «швидкій зміні сучасного світу», який «схвильований питаннями великої ваги для життя віри!» От причини, які, за самими словами Понтифіка, змусили його доброхоті здати уряд Римського Престолу. Як віряни, гадаю, немає мотиву сумніватись у правдивості його слів, але майже всі журналісти чи телевізійні репортери іншої думки, чому Папа йде «у відставку».

Більша їх частина вбачає причину резигнації Папи Бенедикта XVI у його нездатності з успіхом розв'язати найпекучіше питання, які сьогодні хвилюють католицьку Церкву й віру. Якими можуть бути ті питання, які на думку більшості газетярів, змусили Папу здати Римський Престол? Найперше — це множество гучних педофільних скандалів, які сколихнули всю Церкву: вищі та нижчі ешелони духовенства займалися педофільством. Деякі приклади? 73-річний єпископ з 1984 р. бельгійського міста Брюгге Роже Вангелуве зізнався, що на початку своєї священницької кар'єри він здійснив сексуальну наругу над неповнолітнім хлопчиком, але не зупинився і після прийняття єпископського сану. Колишній керівник Бельгійської Католицької Церкви Годфрід Даннеелс умовляв чоловіка, який став в дитинстві жертвою священника-педофіла, не поспішати із оприлюдненням своєї історії. Колишній архієпископ Лос-Анджеласа, США, кард. Рожер Магоні, покрив 129 випадків сексуального насильства неповнолітнім духовенством в 1980-их роках. Крім того, на адресу Церкви на всіх континентах лунають звинувачення у спробах завадити оприлюдненню скандальних фактів. Репортери звинувачують Папу у нерішучості стосовно покарання винуватців такого роду злочинів. Йому закидають таку нерішучість, коли він ще очолював Конгрегацію доктрини віри. Вочевидь, Папа Бенедикт XVI, пізніше, після деякої нерішучості, таки визнав напередодні своєї поїздки до Португалії, властиво, вже на борту самого літака, винуватість духовенства у педофільних скандалах: «Найбільше переслідування Церкви походить не від зовнішніх ворогів, а народилося від гріхів усередині Церкви». Таким чином, він відійшов від попередньої лінії Ватикану, який досі звинувачував ЗМІ та противників католицької віри у роздмухуванні педофільного скандалу. Ідеться, повторюю, про численні випадки сексуальної наруги над дітьми та підлітками в установах католицької церкви у світі.

Інше питання, що важким каменем давило душу Бенедикта XVI, це гучне домагання скасувати в середині Римо-Католицької Церкви celibat для кандидатів у священники.

Такі розмови, що стосуються необхідності скасування celibatu, тривають вже не перший рік, причому не лише серед людей світських, а й серед окремих теологів та навіть представників католицького духовенства. Два роки тому бразильські священники надіслали Папі Бенедикту XVI офіційне звернення з проханням переглянути канонічне правило, яке зобов'язує дотримуватися celibatu тих, хто хоче стати священником. Таке прохання фігурує у підсумковому документі XII Національної зустрічі католицького духовенства Бразилії. Всі, без винятку, вважають, і це є факт, що celibat — це дисципліна, а не догма Церкви. Бенедикт XVI зі своєї сторони вважає неможливим і безглуздим скасування celibatu для духовенства в Римо-Католицькій Церкві, бо безшлюбність священників в Римо-Католицькій церкві, на думку Бенедикта XVI, повністю відповідає заявам II Ватиканського Собору і навчання його попередників на Престолі св. Петра. Скасування celibatu в Римо-Католицькій Церкві для кандидатів до священства стає тим паче пекучішим після масового навернення духовенства англійської церкви до католицизму в наслідок незадоволення багатьох пасторів намаганнями в середині Англійської церкви дозволити жінкам висвячуватись на єпископів. Англійські пастори масово переходять із своїми родинами в лоно Католицької Церкви, бо в них існує одружене священство, зрештою, як і в нашій Греко-Католицькій церкві.

За думкою багатьох світських газетярів, дуже заболіло Папу Бенедикта XVI зрада його особистого камердинера Павло Габріеле, який тайкома виносив із бюро Папи довірочні документи, які потім журналіст Джанлуїджі Нуцці видрукував у книжці «Sua Santità: i documenti segreti di Benedetto XVI» (Ваша Святість: тайні документи Бенедикта XVI). Мав я можливість прочитати ту книжку і мушу визнати, що перегортаючи її сторінки, мені аж волосся стало дуба! Документи виявляли корупцію у Ватикані; кулуарні інтриги між вищими ешелонами духовенства; як Ватиканський банк був втягнений у нечесні фінансові афери тощо... І в черговий раз я пересвідчився, що Церкву таки провадить Святий Дух! Не забуваймо, що Ватикан — це маленька держава, всього на всього 0.44 км з 1000 населення! Її очолює «абсолютний монарх» — Папа. На території Ватикану є свій банк, своя пошта, а при тому — свої «міністерства» у виді «посад» чи «конгрегацій»: Державний секретар Святого Престолу й Ватикану, «Конгрегація доктрини віри», «Конгрегація для Східних Церков» тощо. Більшість конгрегацій знаходяться поза територією Ватикану, а точніше, в Римі, на чій території знаходиться незалежна папська держава. Хоч у Ватикані живе лише 1000 людей, та все ж Папа та його конгрегації несуть відповідальність у справах віри за поверх 1.2 мільярдів католиків в усьому світі. Тому, як у кожній державі, широко поширена у Ватикані, як було сказано вище, корупція, точаться в середині папських палат кулуарні інтриги навколо

провідних владик та кардиналів, які очолюють різні конгрегації, снується невидима боротьба за отримання посад. Коли Папа взяв про зраду свого особистого камердинера та про крпущію і всі ті ганебні інтриги, які точаться в середині Ватикану поза його плечима, він, мабуть, впевнився у своєму переконанні, що він насправді не спроможен «добре звершувати доручене йому діло провадити Церквою». Отакі пояснюють світські репортери причину резигнації Папи Бенедикта XVI свого уряду. Хтозна: вони, можливо, правильно підбили підсумки щодо першої за 600 років абдикації Понтифіка Римського Престолу. Для нас християн, однак, істинними причинами резигнації Бенедикта XVI свого уряду залишаються ті, які він сам подав 11 лютого в конклаві для кардиналів: він зрікається папства, бо у нього «поменшало сили тіла й духу»!

А тепер, приходимо до найважливішого, а саме, кого оберуть наступним Папою? Сам Бенедикт XVI радив кардиналам обрати Папою «неєвропейського» кандидата. У Ватикані не існує безпосереднього списку кандидатів або відвертої передвиборної агітації за нового Папу. Впродовж століть Папу обирає Колегія кардиналів, і зазвичай, вони вибирають одного з-поміж себе. Більше від половини всіх кардиналів-виборців (67 на 117) — європейці, з котрих 28 є італійцями. На мою особисту думку, новим Папою стане таки італієць, хоч реальними фаворитами мають представники Канади, Африки і щонайменше один американець. Між фаворитами всі журналісти та букмекери згодні з тим, що найреальніші шанси матиме кардинал Пітер Кодво Турксон з Гани, Африка, який очолює Папську Раду Справедливості та Миру, якому 63 роки. Його обрання означатиме: кардинали визнають, що майбутнє Католицької Церкви не у Європі, але у різкому зростанні впливу Церкви на просторах «глобального Півдня», а причини для його обрання: він — суперзірка серед кардиналів Колегії, великий співрозмовник і посланець, і символ розширення глобального впливу Церкви. Мешканці Рима починають вже боятися: не хочуть темношкірого за Папу, бо існує в них таке вірування, що коли Папою стане темношкірий, настане кінець світу! Щобільше! На площі Кампідольйо в Римі стоїть кінна фігура римського імператора Марка Аурелія, а грива коня кінчається чубком на голові у виді птаха. Римляни вірять, що коли Папою стане темношкірий, той чубок переміниться у справжнього птаха, що звіщатиме кінець світу. Жарт жартом!

З огляду на те, що я салезіянин, я би дуже радо бачив Папою одного з наступних двох салезіянських кардиналів: Тарцізіо Бертоне, актуального Державного секретаря Святого Престолу та Ватикану, або Анджело Амато, що очолює Конгрегацію по Канонізації Святих. Коли би мене запитали, кого, на мою думку, оберуть Папою, я би неодмінно відповів: кард. Анджело Сколу, до 2011 р. — патріарх Венеції, а від 2011 р. — архієпископ Мілано, якому 71 років.

Собор св. Петра у Римі.

Народження епохи діалогу

(Продовження з 5 сторінки)

про конечність особливого захисту Греко-Католицької Церкви, яку переслідували ще до комунізму. Митрополит говорив на форум Собору про захист візантійського ритулу й звичаїв своєї Церкви перед наступом «латинізму». Не всі учасники Собору спокійно прийняли його слова про небезпеку пов'язану з давніми й актуальними спробами латинізації УГКЦ. Згідно слів Митрополита, винні цього стану віддали негативну послугу Церкві та доказали, що нічого не розуміють з вселенського посланництва Церкви, покликаної для збереження єдності у різноманітності. Доказував, що ці люди не в силі зрозуміти, що Церкві, якщо буде існувати лише в одній, латинській формі, без збереження літургійної різноманітності та відкликання спадщини християнського Сходу, погрожує серйозна внутрішня криза.

У лютому 1965 р. Митрополит Йосиф Сліпий отримав від Папи Павла VI кардинальський капелюх. Проте найважливішою для нього справою було піднесення Греко-Католицької Києво-Галицької Митрополії до гідності Патріярхату, який мотивував історичними причинами й покликався на документи Vaticanum II, які співредагували також греко-католицькі єпископи. Саме вже під час Собору греко-католицька єрархія діаспори стала працювати у цьому напрямку й просила послухати презентованих аргументів. На жаль, незацікавленість цією проблемою з боку Апостольської Столиці була великим розчаруванням не тільки для українських єпископів, але в першу чергу для тисячів греко-католиків, які очікували в роках переслідувань хоча би символічної підтримки й жесту любові. З огляду на це, в післясоборовий час Митрополит Сліпий багатократно критикував Ватикан, який з «юридичних» оглядів і добрі відносини з Московським Патріярхатом відмовлявся від визнання патріярхату Української Греко-Католицької Церкви. Архієпископ Сліпий відкрито критикував з духа некатоліцьку латинізацію ведену поміж греко-католиками й з прикриттю відзначав, що усі промахи та занедбання з боку Ватикану щодо його Церкви мають місце якраз тоді, коли «Совіти великим голосом виступають проти колоніалізму самі свій народ гноблячи».

Як обирається Папу? Першою мірою, потрібно у період 15-20 днів після смерті Понтифіка, у випадку Бенедикта XVI — абдикації, скликати всіх кардиналів в конклав: спеціальна сесія кардинальської колегії, яка оберне нового голову Римо-Католицької Церкви. Такий конклав збереться після 15 березня. За словами глави прес-служби центру Ватикану Федеріко Ломбарді: «...Якщо все відбудеться без якихось проблем, треба вважати, що конклав може початися з 15 березня». Він також пояснив, що до початку конклаву кардинали будуть проводити підготовчі наради, в рамках яких обговорять найважливіші проблеми церковного життя. Конклав кардиналів може тривати один-два тижні і повинен, як вважають, завершитися до 31 березня — свята Воскресіння Христового за західним церковним календарем. Таким чином, новий первосвященик зможе очолити великодні святкування. Однак деякі спостерігачі висловлюються скептично стосовно термінів, враховуючи, що провести нинішні вибори буде набагато складніше, ніж вісім років тому, коли був обраний Йозеф Ратцінгер.

У перший день конклаву кардинали відправлять Святу Літургію в Базиліці Свя-

Помимо такого стану справ, дух Собору та його наука була в Греко-Католицькій Церкві прийнята дуже скоро. Засвідчувати про це може екуменічний голос усіх греко-католицьких єпископів з діаспори разом з Кардиналом Йосифом Сліпим презентований в листі з нагоди Тижня молитов про єдність християн з 1967 р. Єрархи написали в ньому: «Хочемо жити у єдності з Апостольською Столицею і бажаємо собі взаємних та повних любові і пошани відносин з нашими православними братами, які, так як і ми, вірять в Ісуса Христа і люблять Його. Надіємося, що з Божою допомогою нав'яжемо з ними надійний діалог, щоби нарешті дійти до очікуваного моменту єдності в єдиній Христовій Церкві».

У 2013 році випадають важливі для східних християн роковини 1025-ліття хрещення Київської Русі, якої греко-католики почують духовними спадкоємцями. Треба надіятися, що ця дата й 50-ліття Ватиканського Собору II дозволять нам наново відкрити їх значення та вартість, так як у минулому християни Сходу і Заходу наново відкрили для себе багатство спадщини святих Кирила і Методія.

о. Роберт Поса

На основі:

1. G. Przebinda „Większa Europa”, Kraków 2001;
2. о. М. Blaza SJ „Jak wierzysz?”, Kraków 2005;
3. W. Mokry „Papieskie posłania Jana Pawła II do Ukraińców”, Kraków 2001;
4. ks. T. Kałużny SCJ: Sekret Nikodema. Nieznane oblicze Rosyjskiego Kościoła Prawosławnego: studium historyczno-ekumeniczne. Kraków 1999.

Дана стаття була підготована для щецінського екуменічного часопису „PROSTO Z MOSTU. MŁODZI, EKUMENIZM, BÓG”. З огляду на застереження представників Польської Автокефальної Православної Церкви до змісту, редакції відмовилася від надрукування її.

того Петра за обрання нового Папи. Тут потрібно зазначити, що, теоретично, хто-небудь із християн мужеської статі, навіть, простолюдин, може бути обраний на Папу: аби був дорослим, охрещеним та неодруженим. Після Літургії всі кардинали увійдуть до Сикстинської Каплиці у Ватикані, де вже розміщені лавки з анкетами для голосування, і де вмонтована піч, у якій палитимуться нотатки та голоси кардиналів-виборців, щоб через клуби диму повідомити зовнішній світ про результати голосування. Якщо з димохода клубиться до небес чорний дим, значить, що ше не обрали нового Папу, а якщо білий — є вже новий Папа. Голосування від 1621-ого року тайне. Для законного обрання Папи потрібно дві третіх голосів. Після 34-ого голосування балотуються між собою на Папу двоє з тих кардиналів, які отримали найбільше голосів. Папою тоді буде обраним той, хто отримує, також і тут, дві третіх голосів. Можуть голосувати лише ті кардинали, які ще не завершили 80 років життя, і їх не може бути більше від 120 (зараз їх 117).

Молимося всі щиро, щоб Всевишній зволив Католицькій Церкві отримати пресвятого й премудрого Папу!

о. Євген НЕБЕСНЯК

Рік віри — літургійне благання про її дар (2)

(Продовження з 1 сторінки)

«Не випадково від християн у перші століття вимагали знати напам'ять Вірую. Воно слугувало їм щоденною молитвою, щоб не забувати зобов'язання, котрі вони прийняли у хрещенні» (9). Отже Вірую — Символ віри — було від початку не тільки ісповіддю, але також молитвою. Чи щоденна молитва нашої Церкви, її богослужіння — таїнства, Церковне правило — трактують віру як щось очевидне, самозрозуміле, про що вже не треба пригадувати охрещеним? Чотири рази протягом дня у Церковному правилі лунає молитва «Ти, що повсякчас...», в якій проситься Бога, щоб ми «осягнули єдність віри та розуміння неприступної» Божої слави. Дуже важлива річ — не тільки у Тижні молитов за християнську єдність, а щодня візантійська Церква багаторазово молиться в наміренні єдності християн, яка буде результатом єдності у вірі. У восьмій священичій молитві на Утрени проситься Бога, щоб дарував нам «віру бездоганну, надію впевнену, любов нелицемірну». Три богословські чесноти в традиційній черговості, всі як Божий дар. Періодом літургійного року, який в особливий спосіб має відношення до чесноти віри є Великий піст. Історично — це фінальний етап підготовки до хрещення. На закінчення Утрени молимося тоді: «Небесний Царю, Церкву укріпи, віру утверди...», а у четвер першого тижня Чотиридесятниці на Вечірні в одній зі сти-

Молитви Митрополита Андрея Шептицького

(Продовження з 4 сторінки)

хальною Сповіддю і святим пасхальним Причастям. У Сповіді очистиш нас від усіх наших гріхів, а в Пресвятій Євхаристії прийдеши до нас, оселишся у наших серцях. Світлом Твоїм просвітиш темряву наших душ, силою Своєю зміцниш слабості нашої людської природи. Своєю наукою і пресвятою благодаттю спрямуєш нас на дороги християнської праведності, що ведуть до неба. Як же Тебе зустрінемо, чим привітаємо, як приймемо, як дякуватимемо за всі Твої дари?

Ти з високого неба Всевишній Сотворитель вселенної, Предвічне Слово Боже і правдивий Бог, Цар царюючих і Пан пануючих, Ти, що сотворив світ і ридиш цілим світом, що пануєш над ангельськими і архангельськими хорами. Ти, котрому служить ціла вселенна, якого слухають усі сотворіння на небі й на землі. Ти з любові до нас хотів зійти з неба на землю, применшити й понизити себе, приймаючи нашу людську природу. Ти, Вседержителю Боже, приходиш до нас у тій

хир віру порівнюється до палиці, підпираючись якою маємо йти «за Спасителем душ наших, що показав нам дорогу над дияволом».

Кожних вісім тижнів, згідно з ритмом восьми гласів, вертає в нашому богослужінні стихира, яка мабуть в найяскравіший спосіб представляє незамінність віри у сприйнятті правди християнства. У недільній Утрени п'ятого гласу в одній зі стихир зіставляється воплощення з Богородиці, «якого не зрозуміли безтілесні ангели» і вихід Христа з запечатаного гробу, «якого не чули ті, що його сторожили». Падає відповідь чому?: «Бо це й те було закрите для тих, що досліджують. Але тим, що вірою поклоняються таїнству, явилися чудеса». У само Різдва на Утрени підтверджується значення віри як ключа до містерії воплощення: «Богородице Діво, що породила Спаса! Ти знищила первісне прокляття Єви. Бо стала Матір'ю того, хто є вподобанням Отця, тримаючи в обіймах воплощене Боже Слово. Це тайна незбагненна, яку ми єдиною вірою всі звеличуємо, проголошуючи з тобою: невимовний Господи. — слава тобі».

Висновок може бути один — якщо маємо вуха, щоб слухати, і очі, щоб читати, то кожен рік є для нас часом, в якому про віру молимося, над нею роздумуємо і літургійно її звершуємо. Вершиною цього святкування є Божественна Літургія, якій належить окрема увага.

о. Богдан Панчак

людській природі й у Пресвятій Євхаристії приносиш нам жертву Свого Найсвятішого Тіла й Своєї Найсвятішої Крови. Що ж віддамо Тобі з вдячності за такі дари?

Ось будемо Тебе бодай в маленькій частині наслідувати: як Ти з любові до нас приніс жертву зі Свого життя, так і ми з любові до Тебе принесемо жертву з нашого життя.

Не хочеш нашої смерті, але хочеш, щоб ми були кожної хвилини готові хоч би й на смерть, щоб прославити Твого Небесного Отця в наших ділах і спричинитися до добра і спасення наших ближніх. У святому пасхальному Причасті принесемо Тобі оцю жертву: намір серця й бажання душі жити і вмирати в любові до ближніх, — в любові до нашого народу. З любові до Тебе та до ближніх хочемо віддати життя на працю, на труди, а як така буде Твоя воля, — й на смерть. А Ти, Христе Спасителю, приймай цю нашу волю, поблагослови нашу жертву й дай витримати у святих постановках до смерті. Амінь.

Супровідні події прощі до Риму

(Продовження з 3 сторінки)

(своєрідні Одеони), цирки (Квінтуса Валгуса та Порциуса), портики, прикрашені фресками та декоративно-ужитковим мистецтвом. Помпейці, як і римляни, дбали про душу (розум) і тіло, насичувалися багатством, щастям і любов'ю, цілували добре харчування та тілесні розкоші. Тобто, робили все те, що було необхідне для відчуття повноти життя. Про це свідчать не тільки численні терми, лазні з холодною і гарячою водою, але і термopolіуми — аналоги сучасних ресторанів, а також назви вулиць (вуль. Фортуни, Достатку). На сьогодні відкопана одна третина Помпеїв, що становить справжній музей просто неба.

Мандруючи залишками античних поселень почули ми цікаву розповідь про культурно-громадське життя і побут помпейців, подивилися житлові будинки з тогочасним оснащенням, гробниці, скарби, монети тощо. Руїни міста — німі свідки минулого. Хоч Помпеї німі, то аж надто вимовні, тому що дух минулого надалі животіє у кожному камені, у кожному клаптику застиглої лави і прикликає історію поколінь, які уже пройшли.

Так багато у світі прекрасних місць і неймовірних краєвидів, які стримують подих грудей, але вид з Везувія на неаполітанську затоку, зелень лісів і вулканічної землі, а також скупану у блакиті неба околицю, годі порівнювати з будь-чим. Не без причини. Помпеї, хоч невелике і провінційне містечко разом із довкіллям (затока Салерно, півострів Сорренто) вважаються одними з найбільш курортних і привабливих місць у світі. Нам пощастило побувати на гірському острові Капрі,

якого вапняна структура уможливила виникнення багатьох печер. Особливістю неаполітанських пейзажів є білі скелі, порослі зеленню пагорби і численні проміжні переходи між ними. Внаслідок різного нахилу і падання денного світла у печерах відбувається чудова "гра" барв, що створюють фантастичні зорові пейзажі і тим самим підносять візуальні враження.

У зворотній дорозі додому зупинилися ми у Лорето, де знаходиться Свята хатка родини з Назарету.

Ювілейна, уже п'ята епархіальна проща завершена. Як і попередні, так і ця не могли б відбутися якби не організаторський смисл і заангажування Владика Володимира, який і тим разом взяв на себе труд зібрати і з'єднати вірних Греко-Католицької Церкви навколо відновленої ідеї паломництва.

Святі місця Італії — уже за нами. Основним з них був очевидно Рим — основа багатьох цивілізацій, коліска філософських роздумів, місце, де на рівні з високим культурно-цивілізаційним розвитком вшанували душу і розум, доцінювали значення розкішної тілесної утіхи, яка дає життя та водночас не боялись безщадної смерті. Рим — серце давньої Імперії, перед якою згинали коліна численні народи, якої величч, потужність, історія витиснули так сильне тавро на європейській культурі та скріпили християнську традицію. Тому й не випадково отримало воно назву, яка уже напостійно увійшла у світовий лексикон — Вічне Місто Рим.

Христина Мар'як

Панорама вулкану Везувій з Помпеїв.

Катакомби св. Доміцілії з частинно збереженою базилікою святих Неруса і Ахіллеуса.

Висловлюємо щирі слова співчуття
парохові Асун
о. Миколаю Козицькому ЧСВВ
з приводу смерті батька
бп. Василя Козицького.

Парафіяни Асун

Висловлюємо щире співчуття
Отцю Миколаю Козицькому ЧСВВ
з приводу смерті батька
бл.п. Василя Козицького.
Вічна йому пам'ять.

Вірні парафії Кентшин

Опір Всемогутньому

Життя часто не йде таким шляхом, як би ми цього хотіли. Неоднократно, попри великі зусилля, все складається не так, як собі плануємо. Наші взаємини з тою чи іншою особою не є надто добрі. Здається, ніщо не може змінити нашого життя, яке ввійшло в якийсь глухий кут. Бог неначе про нас забув... Однак, може варто поставити собі запитання: Чи прошу витривало Ісуса Христа, щоб перемінив моє життя? Чи вірю в те, що Він може все перемінити? Часто собі говоримо: «А що я буду Богові пригадуватися, Він все бачить і добре знає, що мені болить, які маю проблеми. Якби хотів, якби міг, то мої проблеми давно б закінчилися».

Що хочеш?

У Євангелії від Св. Марка (10,51-52) перед Христом стає сліпий. Ісус питає його: «Що ти хочеш, щоб я зробив тобі?». Справа нібито очевидна — якщо приходить незрячий, то зрозуміло — він хоче бачити. Однак Бог ставить йому запитання — що хочеш, що тобі треба? Предивне — всемогутній і всезнаючий Бог, який нас покликав до життя, володіє нашим початком і кінцем не накидає нам своєї волі. Тільки покійно питає: що маю тобі зробити? Він прекрасно знає, що нам потрібно, але хоче це почути від нас. Чекає аж ми самі Йому це скажемо — не сусідці чи друзі — але саме Йому. Він хоче обдарувати нас своєю ласкою. Однак у своїй всемогутності чекає на наше «так», чекає аж дозволимо Йому діяти в нашому житті. Чекає на слова: «запрошую Тебе Ісусе Христе!». Чекає, аж ми самі до нього звернемося з проханням — не раз і не два але будемо про себе постійно пригадувати. Бо Христос нічого «на силу» нам не зробить і хоче бути впевнений в тому, що ми серйозно до Нього ставимось, що віримо, що Він є Богом, який все може перемінити — якщо тільки запросимо Його до свого життя. Обдарував нас вільною волею і розумом — і лише від нас залежить чи цим даром скористаємося для свого добра.

Хліба чи гадюку?

Буває і так, що коли просимо, то не отримуємо. Чому? Може просимо не те, що насправді нам треба. «Котрий із вас, батьків, коли син проситиме в нього хліба, дасть йому камінь? Або коли попросить риби, замість

риби дасть йому гадюку?» (Лука, 11-12) Може Христос не дає нам нового комп'ютера, нової машини, щастя в лотто, бо знає, що вони будуть для нас наче гадюки — будуть отруйними для нашої душі, стануть нашим богом... «Шукайте перше Царство Боже» (Мт 6,33) а все, що потрібне Господь Бог нам докине.

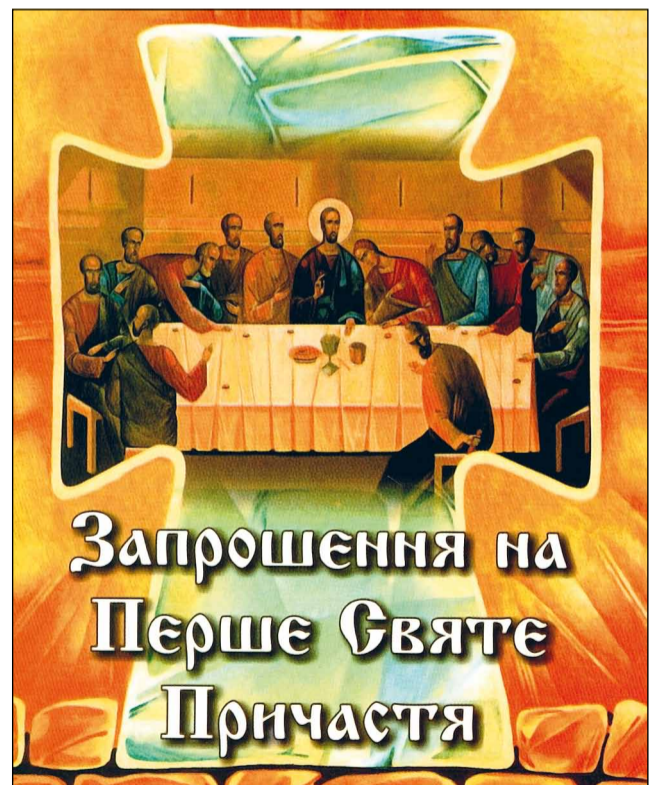
У нашій громаді

Дуже часто говоримо, що акція «Вісла» досягне своєї мети, бо прийде такий час, коли все, що наше рідне, буде забуте, а від українства у Польщі залишаться спорожні храми і багато публікацій. І насправді так буде, якщо не будемо просити, щоб Господь Бог відвернув погану тенденцію. Чи просимо Його, приватно або у парафіях, щоб зупинив асиміляцію, щоб молодь розмовляла українською, щоб наші родини були віддзеркаленнями Святої Родини? Певне є одне — якщо не будемо просити, то нас не буде. Господь нікого не примусить до української мови чи плекання традиції але знає дорогу до кожного серця і сам буде стукати до його дверей — якщо Його попросимо. Тільки ми ставимо опір Його доброти, Його прагненню роздавати ласки з багатства Його милосердя.

Неможливе?

Христос нам відповідає: «Просіть і дасться вам!» (Лука 11,9). Він може це все перемінити? Ісус знов відповідає: «Неможливе в людей, можливе є в Бога» (Лука 18,26). Але насправді? «Вірую, Господи! Допоможи моему невірству.» (Мк. 9, 24).

Ігор Горків

Шановні Читачі!

Пропонуємо Вам вітальні листівки на всякі нагоди. Точніші інформації просимо дивитися за адресою:
www.kartoczky.pl

БЛАГОВІСТ — суспільно-релігійний місячник. Видає Українська Католицька Церква у Польщі.

Редагує колегія: **о. синкел д-р Євген Попович, Богдан Тхір** (т) — секретар редакції (тел./факс дом. 89 761 04 21), **о. Богдан Панчак** — богословський відділ, **Дарій Гаврилець** — технічна редакція, **о. Роберт Роса** — Вроцлавсько-Гданська епархія.

Погляди авторів публікацій не завжди сходяться з точкою зору редакції.

Матеріалів не замовлених не відсилаємо. В оправданих випадках застерігаємо собі право виправляти і скорочувати авторські тексти.

Матеріали до публікації просимо висилати у машинописах або у чітких рукописах.

Kuria bp., ul. Basztowa 13, 37-700 **Przemysł**, tel./fax 16 678-78-68
e-mail: kuria@przemyslgr.opoka.org.pl

Kuria bp., Pl. Nankiera 15a, 50-140 **Wrocław**, tel./fax 71 343-94-77,
fax 71 343-94-67, e-mail: konsystoria@wro-gda.opoka.org.pl

Adres «BLAHOWIST»; ul. Kościuszki 28/3, 11-220 Górowo Iławeckie,

redakcji: tel. 89 761-04-21, e-mail: blahowist@poczta.onet.pl

Bank Spółdzielczy w Górowie II, Nr 08 8855 0004 2003 0006 3515 0001